

อัปเดต 12 กันยายน 2559

ถาม-ตอบ: คดีอาญาและคดีแพ่ง – ระหว่าง บริษัท เนเชอรัลฟรุต โจทก์ นายอานดี้ ฮอลล์ จำเลย

ติดต่อ:

อานดี้ ฮอลล์ นักวิจัยและนักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิแรงงานข้ามชาติ: +66(0)846119209

andyjhall1979@gmail.com

ซอนญาวาร์เทียลา ผู้อำนวยการบริหารองค์กรฟินน์วอตช์: +358(0)445687465

sonja.vartiala@finnwatch.org

นคร ชมพูชาติ, ทนายความนายอานดี้ ฮอลล์: +66(0)818473086

nakhonct@gmail.com

ข้อมูลเพิ่มเติมโปรดดูบล็อกของอานดี้ ฮอลล์ <https://andyjhall.wordpress.com/> และ

[twitter: @atomicalandy](https://twitter.com/atomicalandy)

1. การฟ้องคดีเหล่านี้มีรายละเอียดอย่างไร?

อานดี้ ฮอลล์ นักวิจัยและนักต่อสู้เพื่อสิทธิแรงงานข้ามชาติ รับดำเนินการเป็นผู้ประสานงานการวิจัยให้องค์กรพัฒนาเอกชนชื่อฟินน์วอตช์ (Finnwatch) จากประเทศฟินแลนด์เมื่อ พ.ศ. 2555 ด้วยความช่วยเหลือจากทีมงานล่ามและผู้ประสานงานท้องถิ่น เขาดำเนินการสัมภาษณ์แรงงานข้ามชาติในประเทศไทย องค์กรฟินน์วอตช์ตีพิมพ์รายงานผลการวิจัยจากข้อมูลการสัมภาษณ์ชื่อ “สินค้าถูกมีราคาสูง”¹ เมื่อเดือนมกราคม 2556

ตามข้อมูลที่ได้รับจากแรงงานข้ามชาติชาวพม่า รายงานเปิดเผยว่า มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในโรงงานบริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ได้ตอบการเผยแพร่รายงานดังกล่าวโดยการฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งต่อนายอานดี้ ฮอลล์ และไม่ได้ฟ้ององค์กรฟินน์วอตช์ ซึ่งเป็นผู้จัดทำและมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการเผยแพร่รายงานนั้น

ในคำฟ้อง บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ยกตัวอย่างว่า มีการอ้างถึงชื่ออานดี้ ฮอลล์ ปรากฏในหน้าแรกของบทสรุปผู้บริหารภาษาอังกฤษในรายงาน อันถือเป็นหลักฐานสำคัญว่า เขาเป็นผู้เขียน และมีความรับผิดชอบในการจัดทำรายงาน

ทั้ง บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ยังกล่าวหาว่า ฮอลล์มีส่วนเกี่ยวข้องในการอัปโหลดและเผยแพร่การสื่อสารลับเรื่องรายงานองค์กรฟินน์วอตช์ไปยังเว็บไซต์ขององค์กรฟินน์วอตช์ การสื่อสารนี้เป็นเพียงการส่งเอกสารแนบทางอีเมล เมื่อเดือนธันวาคม 2555 ให้ทางราชการไทยและองค์กรสิทธิมนุษยชนต่าง ๆ เรื่องข้อค้นพบของรายงาน โดยองค์กรฟินน์วอตช์เป็นผู้เขียน

1 บทสรุปสำหรับผู้บริหารรายงาน “สินค้าถูกมีราคาสูง” ภาษาอังกฤษสามารถเข้าถึงได้ที่ http://www.finnwatch.org/images/cheap%20has%20a%20high%20price_exec%20summary_final.pdf

รายงานทั้งหมดและฮอลล์ไม่มีสิทธิหรือมีอำนาจในเข้าถึงเว็บไซต์ในฐานะผู้จัดการเว็บไซต์องค์กรฟิโนวอทซ์ ที่รายงานฉบับดังกล่าวอัปโหลดอยู่แต่อย่างใด ส่วนข้อมูลที่เป็นการสื่อสารความลับนั้นมิได้เคยถูกเผยแพร่ในเว็บไซต์ขององค์กรฟิโนวอทซ์

บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ได้ยื่นฟ้องฮอลล์คดีแรกในทางอาญา ด้วยข้อหาหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา และความผิดตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ส่วนคดีที่สองฟ้องเฉพาะข้อหาหมิ่นประมาท โดยอีกสองคดีเป็นการฟ้องคดีแพ่งเรื่องหมิ่นประมาท โดยการดำเนินคดีเหล่านี้ถูกวิจารณ์อย่างหนักว่า ถือเป็นการคุกคามและต้องการปิดปากนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนโดยอาศัยกระบวนการยุติธรรม รายละเอียดตามที่กล่าวต่อไป

2. บริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัด ทำอะไร? มีใครเป็นเจ้าของ?

บริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัด เป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สับปะรดและเป็นส่วนหนึ่งของเนทกรุ๊ป โดยบริษัทอื่นๆ ในกลุ่ม ได้แก่ ปราฟิคและปราฟิค 2005 ผู้ผลิตผลไม้แห้งและผลิตภัณฑ์วานหางจระเข้ เมื่อ พ.ศ. 2555 บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ผลิตผลไม้แช่แข็งให้บริษัทค้าปลีกฟินแลนด์ คือ เอส กรุ๊ป (S Group) เคสโก (Kesko) และนำผลไม้ติดฉลากยี่ห้อเอกชนโดยทูโก โลจิสติกส์ (Tuko Logistics) (ผลิตโดย ฟินแลนด์ วีไอพี - จูซเมคเกอร์ โอวาย)

เจ้าของบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ คือ นายวิรัช ปิยพรไพบุลย์ พี่ชาย นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน อดีตเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ และอดีตสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์หลายสมัย นายวิรัช ปิยพรไพบุลย์ ยังมีธุรกิจอื่นๆ นอกเหนือจากที่อยู่ในกลุ่มเนทกรุ๊ป หลายแห่ง เช่นบริษัท สยามอโลเวอร์ จำกัด ผู้ผลิตและส่งออกวานหางจระเข้กระป๋อง

นายวิรัช ปิยพรไพบุลย์ เป็นผู้ทรงอิทธิพลในอุตสาหกรรมสับปะรดของไทย โดยเป็นประธานของสมาคมอุตสาหกรรมสับปะรดไทย (TPIA) ซึ่งเป็นตัวแทนบริษัทผู้ประกอบการสับปะรดกว่า 60 บริษัทในประเทศไทย

3. อานดี้ ฮอลล์ คือใคร? ฟิโนวอทซ์ คือใคร?

อานดี้ ฮอลล์ ปัจจุบันอายุ 36 ปี ถือสัญชาติอังกฤษ ใช้เวลาอยู่ในประเทศไทยมานานกว่า 11 ปี ปัจจุบันเขาอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ในช่วงปี พ.ศ. 2556 ก่อนมีการฟ้องคดีอาญาต่อฮอลล์ เขาได้อาศัยอยู่ในประเทศเมียนมาร์เพื่อทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลเมียนมาร์ในประเด็นการย้ายถิ่น โดยพักอาศัยอยู่ที่เมืองย่างกุ้ง

ฮอลล์จบปริญญาสาขานิติศาสตร์ และมีความเชี่ยวชาญในประเด็นการย้ายถิ่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เขาได้ศึกษาในระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยคาร์ดิฟฟ์และมหาวิทยาลัยเมลเบิร์น เขาทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ข้อเสนอทางกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพนอกรีต และความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบทางอาญาขององค์กรต่อการเสียชีวิตจากการทำงานอุตสาหกรรมในประเทศออสเตรเลีย แคนาดา และสหราชอาณาจักร

เมื่อปี พ.ศ. 2555 องค์กรฟิโนวอทซ์ว่าจ้างอานดี้ ฮอลล์ ในฐานะนักวิจัยที่ปรึกษาและประสานงานการวิจัยภาคสนามในประเทศไทย โครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของผลิตภัณฑ์ที่ติดฉลากยี่ห้อห้างค้าปลีกที่วางขายในกลุ่มซูเปอร์มาร์เก็ตในประเทศฟินแลนด์ อานดี้ ฮอลล์จึงดำเนินการสัมภาษณ์คนงานที่ทำงานในโรงงานบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความช่วยเหลือจากล่ามภาษาพม่าและผู้ประสานงานท้องถิ่น

องค์กรฟิโนวอทซ์ เป็นองค์กรที่ทำงานเฝ้าระวังในประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ในฟินแลนด์ ที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรพัฒนา สหภาพแรงงาน และกลุ่มสิทธิผู้บริโภค ในฟินแลนด์หลายองค์กร โครงการความรับผิดชอบต่อสังคมของผลิตภัณฑ์ที่ติดฉลากยี่ห้อ ของห้างค้าปลีกเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยขององค์กรเกี่ยวกับงานที่มีคุณค่า (Decent Work)

4. คดีทั้งสี่ที่บริษัท เนเชอรัล ฟรุต ฟ้องอานดี ฮอลล์ มีความคืบหน้า อย่างไรบ้าง?

ก) คดีหมิ่นประมาททางอาญา – เนื่องจากการให้สัมภาษณ์แก่อัลจาซีรา

คดีแรกจากสี่คดีที่มีการดำเนินคดีในศาล คือ คดีอาญา ฐานหมิ่นประมาท จากการที่ อานดี ฮอลล์ ให้สัมภาษณ์สำนักข่าวอัลจาซีราที่เมืองย่างกุ้ง ประเทศเมียนมาร์ เมื่อเดือนเมษายน 2556 สิ่งที่ย้อนแย้ง คือ คดีนี้เกิดจากการให้สัมภาษณ์เรื่องคดีที่บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฟ้องคดี ต่ออานดี ฮอลล์ สองคดีก่อนหน้านี้ในปีเดียวกันหลังการเผยแพร่รายงานของฟิโนวอทซ์ (ดูข้างล่าง)

บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ อ้างว่า ฮอลล์เจตนาทำลายชื่อเสียงของบริษัทโดยการพูดและ/หรือ เผยแพร่ข้อมูลที่เป็นเท็จ การพิจารณาคดีมีการสืบพยานตั้งแต่วันที่ 2-10 กันยายน 2557 ที่ ศาลจังหวัดพระโขนง กรุงเทพมหานคร จนในวันที่ 29 ตุลาคม 2557 ศาลได้มีคำพิพากษายกฟ้อง เพราะเหตุข้อบกพร่องในชั้นสอบสวนที่พนักงานอัยการไม่มาร่วมฟังการสอบสวนตาม คำสั่งอัยการสูงสุดที่เป็นเจ้าของสำนวน อานดี ฮอลล์ จึงได้รับการปล่อยตัวและศาลได้คืนพาสปอร์ตสหราชอาณาจักรให้จากการที่ยึดไว้ตามเงื่อนไขของสัญญาประกันตัว เมื่อมีการฟ้องคดีอย่างเป็นทางการเกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2557

อัยการสูงสุดของไทยและบริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัดร่วมกันอุทธรณ์ในประเด็นข้อกฎหมายของคำพิพากษายกฟ้อง ต่อศาลอุทธรณ์เมื่อเดือนมกราคม 2558 ศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืนตามศาลชั้นต้น เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2558 ให้ยกฟ้องโจทก์ อย่างไรก็ตาม เนเชอรัล ฟรุต และอัยการสูงสุดยังคงหาทางยื่นฎีกาต่อไป โดยคดีที่มีการยกฟ้องสองศาลอาจยื่นฎีกาได้ หากได้รับอนุญาตจากอัยการสูงสุดหรือศาลชั้นต้น คดีนี้ ปรากฏว่า มีการขออนุญาตฎีกาต่ออัยการสูงสุด ซึ่งเป็นเจ้าของสำนวนการสอบสวนคนเดียวเท่ากับที่รับผิดชอบดำเนินคดีกับฮอลล์ และต่อมาได้อนุญาตให้ฎีกาได้ในเดือนพฤศจิกายน 2558 โจทก์และเนเชอรัล ฟรุต โจทก์ร่วม ได้ยื่นฎีกาและจำเลยได้แก่ฎีกาแล้ว ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

ข) คดีอาญา ฐานหมิ่นประมาทและอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ฯ – รายงานฟิโนวอทซ์

หลังจากการได้สวนมูลฟ้อง 7 ครั้ง นับตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน 2557 ถึง 20 กรกฎาคม 2558 ศาลอาญากรุงเทพใต้มีคำสั่งรับฟ้องคดี เมื่อวันที่ 24 สิงหาคม 2558 ข้อหาหมิ่นประมาททางอาญา และความผิดตามพระราชบัญญัติการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ตามที่เนเชอรัล ฟรุต ฟ้อง โดยข้อเท็จจริงในคดีเกี่ยวข้องกับการตีพิมพ์เผยแพร่รายงานของฟิโนวอทซ์ชื่อ “สินค้าถูกมีราคาสูง” (Cheap Has a High Price)

อานดี ฮอลล์ ให้การปฏิเสธตามฟ้องอย่างเป็นทางการในชั้นพิจารณาคดีที่ศาลอาญากรุงเทพใต้ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2559 โดยยืนยันปฏิเสธทุกข้อกล่าวหาที่ศาลรับฟ้อง ซึ่งข้อหาที่ฟ้องมีโทษจำคุกสูงสุดถึง 7 ปี

ภายหลังจากที่ศาลรับฟ้อง อานต์ ฮอลล์ ขอประกันตัว ศาลอนุญาตแต่ให้ยึดหนังสือเดินทางไว้ และให้ขออนุญาตทุกครั้งหากจำเลยจะเดินทางออกจากประเทศไทย ฮอลล์ขออนุญาตศาล ออกนอกประเทศไทยหลายครั้ง และศาลอนุญาตทุกครั้ง และเมื่อเขากลับเมืองไทยหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจ เขาจะรีบคืนหนังสือเดินทางให้ศาล ทุกครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจ ในการต่อสู้คดีในศาล โดยไม่คิดที่จะหลบหนี

ในระหว่างการไต่สวนมูลฟ้องคดีนี้ บริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัด ได้นำพยานเข้าให้การต่อศาล เพื่อนำเสนอข้อเท็จจริงให้ศาลพิจารณามูลฟ้องจนสามารถสั่งรับคดีได้ ในขณะที่ฝ่ายจำเลยมี โอกาสเพียงซักค้านพยานของฝ่ายโจทก์ เท่านั้น อานต์ ฮอลล์ไม่ได้เข้าฟังการพิจารณาไต่สวน มูลฟ้อง แต่ได้แต่งตั้งทนายความเป็นตัวแทนเข้าซักค้านพยานโจทก์แทนตนเอง พยานโจทก์ นี้ มีทั้งฝ่ายจัดการโรงงานบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ เจ้าของบริษัท แรงงานข้ามชาติ นัก วิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

การพิจารณาคดีอาญาเต็มรูปแบบข้อหาร้ายแรงที่สุดในบรรดาคดี เริ่มต้นในวันที่ 19 พฤษภาคม 2559 ที่ศาลอาญากรุงเทพใต้ ถนนเจริญกรุง โดยเป็นการสืบพยานโจทก์สามวัน ได้แก่ ผู้จัดการโรงงานบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ เจ้าของกิจการ แรงงานข้ามชาติ นักวิชาการและ ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่นเดียวกับที่ปฏิบัติในการไต่สวนมูลฟ้อง ต่อเนื่องจนถึงช่วงฤดูร้อนเดือน มิถุนายนและกรกฎาคม จำนวนพยานโจทก์และพยานจำเลยรวมทั้งสิ้น 24 ปาก โดยฮอลล์ เป็นพยานในคดีนี้ด้วย โจทก์และจำเลยแถลงปิดคดีหลังเสร็จสิ้นการสืบพยานเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2559 ศาลนัดอ่านคำพิพากษาวันที่ 20 กันยายน 2559 เวลา 9.00 น

คำเบิกความของฮอลล์ต่อศาลในต้นเดือนมิถุนายนใช้เวลาสามวัน พยานจำเลยอื่น ๆ ได้แก่นาง ชอนญา วาร์เทียลา กรรมการบริหารองค์กรฟินน์วอทซ์ ซึ่งให้การต่อศาลในเดือนกรกฎาคมว่า องค์กรฟินน์วอทซ์ผู้รับผิดชอบในการวิเคราะห์การเขียนและการเผยแพร่ออนไลน์รายงานสินค้า ถูกมีราคาสูง

รองประธานของร้านค้าปลีกฟินแลนด์ เอสกรุป ยาริ ซิมอนลิน ยังได้รับเชิญไปสืบพยาน ซิมอน ลินกล่าวต่อศาล บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ปฏิเสธและไม่อนุญาตให้ผู้ตรวจสอบอิสระตรวจสอบ ความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างประเทศเข้าตรวจสอบโรงงานแปรรูป ทำให้เอสกรุประงับการ ซื้อสินค้าจาก บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ เมื่อ พ.ศ. 2556 โดยไม่เกี่ยวข้องกับการตีพิมพ์รายงาน ขององค์กรฟินน์วอทซ์

เอสกรุปได้กล่าวว่าแสดงจุดยืนในคดีนี้ว่า การที่องค์กรภาคประชาสังคมจัดทำข้อมูลซึ่งมีความ เกี่ยวข้องกับบริษัทและการทำงานของนักกิจกรรมเรียกร้องให้เพิ่มความโปร่งใสในห่วงโซ่ อุปทาน กิจกรรมดังกล่าวไม่ควรได้รับการลงโทษ

สามอดีตพนักงานบริษัทเนเชอรัล ฟรุตที่เป็นแรงงานข้ามชาติจากประเทศพม่าทั้งหมดยังเป็น พยานจำเลยให้ฮอลล์ หนึ่งในคนงานอ้างว่าถูกคุกคามในห้องน้ำศาลโดยนายวิรัตน์ ปิยะพร ไพบูลย์ เจ้าของบริษัทเนเชอรัล ฟรุต ทันทีหลังคำเบิกความของเขา ศาลได้สั่งให้ประชุมรับฟัง ความคิดเห็นค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้ออ้างที่ร้ายแรงนี้

พยานฝ่ายจำเลยอื่น ๆ ที่สำคัญในระหว่างการพิจารณาคดีความผิดทางอาญาคือ: ดร. แดเรียน แมคเบน ผู้อำนวยการฝ่ายการพัฒนายั่งยืนที่หนึ่งของ ไทยยูเนี่ยนกรุ๊ป ผู้ผลิตและส่งออก ปลาทูน่าและอาหารทะเลที่ใหญ่ที่สุดในโลก ดร. ชนินทร์ ขลิตสาระพงษ์ที่ปรึกษาบริษัท ยูนิ คอร์ดมมหาชน จำกัด และ ประธานสมาคมอุตสาหกรรมปลาทูน่าไทย นายสมนึก โชติวัฒนะพันธุ์

เจ้าหน้าที่บริหารระดับสูงของ บริษัท โขติวัฒน์อุตสาหกรรมการผลิตปลาทูน่า จำกัด และ นาง อรรถพันธ์ มาตรฐานสรรค์ ที่ปรึกษาบริษัทไทยยูเนียนกรุ๊ป และ เลขานุการสมาคมอุตสาหกรรม ปลาทูน่าไทย รายงานองค์กรฟินน์วอตช์ พ.ศ.2556 เรื่องสินค้าถูกมีราคาสูงเปิดเผยการละเมิด สิทธิมนุษยชนที่บริษัทไทยยูเนียนฯ บริษัทยูนิคอร์น และในอุตสาหกรรมแปรรูปปลาทูน่าของ ไทย บริษัทไทยยูเนียนฯ และบริษัทยูนิคอร์นปฏิบัติแตกต่างจากบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ หลัง จากมีการเผยแพร่รายงานได้มีการเจรจาอย่างกว้างขวางกับองค์กรแรงงานข้ามชาติและนำมา ดำเนินการแก้ไข องค์กรฟินน์วอตช์ได้ตีพิมพ์รายงานฉบับที่สองติดตามรายละเอียดการ ปรับปรุงเหล่านี้และความท้าทายที่เหลือที่บริษัทไทยยูเนียนฯ และยูนิคอร์น

ค) คดีหมิ่นประมาททางแพ่ง / เรียกค่าเสียหาย – รายงานฟินน์วอตช์

บริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัดฟ้องเรียกค่าเสียหาย 300 ล้านบาท จากอานดี ฮอลล์ อัน เนื่องจากการตีพิมพ์เผยแพร่รายงานของฟินน์วอตช์ ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาที่ศาลอาญา กรุงเทพมหานครได้รับฟ้อง โดยยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดนครปฐม

การเจรจาระหว่างทั้งสองฝ่ายเมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2557 ล้มเหลว ศาลจังหวัดนครปฐมหยุด การการพิจารณาคดีนี้เป็นการชั่วคราว จนกว่าการพิจารณาคดีอาญาในข้อหาหมิ่นประมาทและ อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ตามข้อ ข) ข้างต้น ที่เกี่ยวกับรายงานฟินน์วอตช์จะถึงที่สุดและมีการ หยิบยกให้มีการพิจารณาคดีต่อไป

จ) คดีหมิ่นประมาททางแพ่ง / เรียกค่าเสียหาย – การให้สัมภาษณ์อัลจาซีรา

บริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัดยังฟ้องเรียกร้องค่าเสียหาย 100 ล้านบาท จากการที่อานดี ฮอลล์ ได้ให้สัมภาษณ์แก่นักข่าวอัลจาซีราที่เมืองย่างกุ้ง ประเทศเมียนมาร์ ตามคดี ก.) ซึ่งจำเลย ยื่นคำให้การไปแล้ว การพิจารณาคดีเลื่อนไปเพื่อรอคำพิพากษาชั้นฎีกา ในคดีหมิ่นประมาท ทางอาญา คดี ก.

5. ข้อค้นพบจากกรณีบริษัท เนเชอรัล ฟรุต ในรายงานของฟินน์วอตช์ เป็นเท็จหรือ ไม่?

ตามรายงาน”สินค้าถูกมีราคาสูง”ที่ตีพิมพ์เมื่อ พ.ศ. 2556 แสดงให้เห็นข้อมูลที่มาจากการ สัมภาษณ์แรงงานข้ามชาติที่ทำงานในโรงงานบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ โดยดำเนินการตาม จรรยาบรรณการวิจัยของฟินน์วอตช์ ซึ่งทางองค์กรได้ติดต่อบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ หลายครั้ง ในระหว่างขั้นตอนตรวจสอบข้อมูล ทั้งทางอีเมล โทรศัพท์ และโทรสาร แต่บริษัทฯ ปฏิเสธที่จะ ตอบและหารือกับฟินน์วอตช์เกี่ยวกับข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ก่อนที่จะตีพิมพ์รายงาน นอกจากนี้ จรรยาบรรณของฟินน์วอตช์ยังเปิดโอกาสให้บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ สามารถส่ง ถ้อยแถลงของตนต่อรายงานมาเผยแพร่ในเว็บไซต์ของฟินน์วอตช์ได้หลังจากรายงานตีพิมพ์ แล้ว แต่บริษัทฯ ก็ไม่เคยร้องขอเช่นนั้น

ฟินน์วอตช์มีช่องทางเดียวที่ดำเนินการตรวจสอบสภาพการทำงานในบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ นางสาวฮันนา นิคคาเนน นักข่าวอิสระที่ได้รับรางวัล ได้สัมภาษณ์อดีตคนงานของบริษัท เน เชอรัล ฟรุตฯ โดยแยกต่างหากเป็นอิสระจากงานวิจัยของฟินน์วอตช์ และนิตยสาร Apu ได้ตี พิมพ์บทความของนิคคาเนนที่ประเทศฟินแลนด์ในวันเดียวกันกับที่ฟินน์วอตช์ตีพิมพ์รายงาน เมื่อ พ.ศ. 2556 สำนักข่าวอัลจาซีรายังได้สัมภาษณ์คนงานที่หนีออกจากบริษัท เนเชอรัล ฟ รุตฯ ด้วย ล่าสุดเมื่อเดือนพฤศจิกายน 2558 นักข่าว Yle จากฟินแลนด์ได้ผลิตสารคดีเกี่ยวกับ

การดำเนินคดีกับอานต์ ฮอลล์ และได้สัมภาษณ์คนงานที่เคยทำงานให้เนเชอรัล ฟรุต บริษัทฯ ปฏิเสธไม่ให้ Yle สัมภาษณ์

เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2556 หลังจากที่ฟินน์วอทซ์ได้ตีพิมพ์รายงาน และเป็นเวลาประมาณ สามเดือนหลังจากการวิจัยภาคสนามเสร็จสิ้น และฟินน์วอทซ์ได้แจ้งผลการวิจัยไปยังหน่วยงานไทยและบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ แล้ว เจ้าหน้าที่แรงงานไทยได้เข้าตรวจสอบโรงงาน บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ โดยเป็นรายงานการตรวจสอบแรงงานที่ถูกอ้างถึงอย่างมากในระหว่างการพิจารณาคดีแรกของฮอลล์เมื่อเดือนกันยายน 2557 ซึ่งกล่าวถึงข้อบกพร่องหลายประการ ในโรงงาน ได้แก่ การหักค่าจ้างโดยผิดกฎหมาย การทำงานล่วงเวลาเป็นระยะเวลานานเกินกว่ากฎหมายกำหนด บริการสุขภาพไม่เพียงพอ และมีการจำกัดการใช้ห้องสุขา แต่จนถึงบัดนี้ ก็ยังไม่มีผู้ใดถูกดำเนินคดีในข้อกล่าวหาฐานละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าว

เมื่อ พ.ศ. 2557 ฟินน์วอทซ์ได้เผยแพร่รายงานต่อเนื่องซึ่งติดตามสภาพการทำงานในบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ รายงานฉบับหลังระบุว่า ยังปรากฏปัญหาสิทธิแรงงานในโรงงาน เนื่องจากอานต์ ฮอลล์ อยู่ระหว่างการถูกพิจารณาคดี จึงไม่ได้มีส่วนร่วมในโครงการวิจัยนี้ บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ให้ความเห็นเกี่ยวกับรายงานต่อเนื่องนี้อย่างสั้นๆ โดยปฏิเสธทุกข้อกล่าวหาในเรื่อง การกระทำผิดกฎหมาย

6. ข้อกล่าวหาของบริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัด เป็นจริงหรือไม่?

บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ กล่าวว่า อานต์ ฮอลล์ จงใจทำให้ร้ายบริษัทฯ และทำให้เกิดความสูญเสียทางการเงิน ด้วยข้อกล่าวหาที่ไม่มีหลักฐานและเป็นเท็จ

แต่ในระหว่างการพิจารณาคดีที่ศาลจังหวัดพระโขนง เมื่อเดือนกันยายน 2557 และที่ ศาลอาญากรุงเทพใต้ คดีล่าสุดในปี 2559 นี้ อานต์ ฮอลล์แสดงหลักฐานต่อศาลว่า เขาไม่ได้ดำเนินการเพราะแรงจูงใจส่วนตัวหรือมีเจตนาคิดร้ายต่อ เนเชอรัล ฟรุต ผู้วิจัยไม่เคยพบเจ้าของหรือผู้บริหารของบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ไม่เคยได้รับในการติดต่อใดๆ หรือมีความขัดแย้งกับโรงงานมาก่อนที่จะดำเนินการศึกษาภาคสนามให้กับฟินน์วอทซ์ ฟินน์วอทซ์ได้รับชื่อและที่อยู่ของ เนเชอรัล ฟรุต จากห้างค้าปลีกเอสกรุป ประเทศฟินแลนด์ เพื่อดำเนินการตรวจสอบความรับผิดชอบต่อสังคม โดยการสุ่มเลือกผลิตภัณฑ์ติดฉลากของห้างค้าปลีกที่วางขายในซูเปอร์มาร์เก็ตในประเทศฟินแลนด์

อานต์ ฮอลล์ แสดงหลักฐานต่อศาลว่า การที่บริษัท เนเชอรัล ฟรุต ได้รับความเดือดร้อนสูญเสียทางการเงิน ก็เป็นเพราะการกระทำของบริษัทเอง เพราะคำแนะนำแรกในรายงาน “สินค้าถูกมีราคาสูง” เรียกร้องให้บริษัทที่ดำเนินการซื้อขายกับบริษัท เนเชอรัล ฟรุต ยังคงคำสั่งซื้อต่อไป แต่ให้ใช้โอกาสนี้เพื่อผลักดันการปรับปรุงสภาพการทำงานที่บริษัท เนเชอรัล ฟรุต ห้างค้าปลีกเอสกรุป จากฟินแลนด์เดินทางมาเยือนประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2556 และได้พบกับบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ในระหว่างการเยือน เอสกรุปขอให้บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ตกลงให้มีการตรวจสอบความรับผิดชอบต่อสังคมโดยบุคคลที่สาม แต่บริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ปฏิเสธ บริษัทโปรดาลิม (Prodalim) ประเทศอิสราเอลด้วยโดยได้แจ้งให้ฟินน์วอทซ์ทราบว่า บริษัท ได้หยุดซื้อสินค้าจากบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ เช่นกัน เพราะเนเชอรัล ฟรุต ไม่ยินยอมให้ดำเนินการตรวจสอบโดยบุคคลที่สาม

7. ถ้าศาลตัดสินว่าอานดี ฮอลล์ มีความผิด จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง?

หากศาลพิพากษาว่าอานดี ฮอลล์ ผิดจริง เขาจะต้องจ่ายค่าชดเชยและค่าปรับ และต้องถูกส่งตัวไปเรือนจำ บริษัท เนเชอรัล ฟรุต เรียกร้องค่าเสียหายกว่า 400 ล้านบาท และขอหาทางอาญาที่อานดี ฮอลล์ถูกดำเนินคดีมีโทษจำคุกรวมกันสูงสุด 8 ปี

8. การพิจารณาคดีของ อานดี ฮอลล์ เป็นไปตามหลักการพิจารณาคดีที่เป็นธรรมหรือไม่?

มีเหตุที่ชวนให้เห็นตั้งแต่การพิจารณาคดีช่วงแรก เมื่อเดือนกันยายน 2557 เกี่ยวกับการพิจารณาคดีอาญาข้อหาหมิ่นประมาทจากการให้สัมภาษณ์อัลจาซีรา เต็มไปด้วยประเด็นปัญหามากมายในชั้นพนักงานสอบสวน จนทั้งศาลจังหวัดพระโขนงและศาลอุทธรณ์ถือเอามาเป็นเหตุให้ยกฟ้องจำเลย ด้วยเหตุว่า การสอบสวนไม่ชอบ และไม่มีอำนาจสอบสวนดังระบุไว้ในคำตัดสินของศาล³ ในการพิจารณาคดีฝ่ายจำเลยยังพิจารณาเอกสารได้ไม่ครบถ้วนเพราะยังไม่ได้รับเอกสารอีกหลายฉบับที่ขอให้ศาลออกหมายเรียกไปถึงหน่วยงานของรัฐและในบางครั้งมีปัญหาในการแปลประกอบกับเอกสารที่ส่งมาศาลจำนวนมากมีเฉพาะเอกสารภาษาไทยซึ่งมีเวลาไม่เพียงพอสำหรับการแปลเอกสารดังกล่าวเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้อานดี ฮอลล์ ศึกษาและสามารถทำความเข้าใจได้อย่างถูกต้องและเพียงพอ ทั้งมีกรณีพยานจำเลยที่เป็นอดีตคนงานข้ามชาติที่เคยทำงานในโรงงานบริษัท เนเชอรัล ฟรุตฯ ได้แจ้งให้ทราบอย่างเป็นทางการว่าถูกข่มขู่หลังจากที่ได้ให้ปากคำในศาลจังหวัดพระโขนง กระทรวงยุติธรรมได้ตรวจสอบคำกล่าวอ้างนี้ว่าเป็นจริงหรือไม่

สมาคมแรงงานระหว่างประเทศ IUF มอบหมายให้ศูนย์นานาชาติเพื่อสิทธิแรงงาน (ICTUR) สังเกตการณ์การพิจารณาคดีเมื่อเดือนกันยายน 2557 ทนายความ มาร์ค พลังเกิดต์ ผู้สังเกตการณ์การพิจารณาคดีของ ICTUR ได้สรุปในรายงานของว่า อานดี ฮอลล์ได้แก้ต่างคดีของตนโดยสมบูรณ์ และสมควรที่จะต้องได้รับการยกฟ้องด้วยเหตุหลายประการ นอกจากนี้ รายงานยังพบว่า กฎหมายต่างๆ ที่อนุญาตให้มีการดำเนินคดีกับอานดี ฮอลล์ ได้นั้น ไม่เป็นธรรมตั้งแต่ต้น ในคดีนี้ศาลไทยไม่มีอำนาจพิจารณาคดี เนื่องจากการสัมภาษณ์ที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ⁴

ระหว่างการพิจารณาคดีของฮอลล์ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงกรกฎาคม 2559 มีข้อท้าทายเกี่ยวกับความเพียงพอและความสามารถของล่ามศาลสำหรับฮอลล์และพยานจำเลยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง พยานสองคนที่ไม่ใช่คนไทยถูกยกเลิกการสืบพยานตามวันนัดเพราะล่ามไม่มีความสามารถในการแปลเนื้อหาการสืบพยานสำหรับการพิจารณาคดีของศาลต่อไปได้ ข้อท้าทายด้านกำหนดเวลาทำให้ทั้งพยานทั้งไม่สามารถกลับไปศาลเพื่อสืบพยานหลักฐานในวันต่อ ๆ มา นอกจากนี้ไม่มีการแปลคำสืบพยานสำหรับพยานจากต่างประเทศและฮอลล์ให้ครบถ้วนเพียงพอ ฮอลล์พบว่าล่ามที่รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในศาลไม่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้เพียงพอ

นอกจากนี้ บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาของไทยที่อนุญาตให้ลิตรอนเสรีภาพเพื่อลงโทษในข้อหาหมิ่นประมาท ยังถูกวิพากษ์วิจารณ์จากนานาชาติว่า เป็นการจำกัดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ผู้เชี่ยวชาญอิสระขององค์การสหประชาชาติ คณะกรรมการนิติศาสตร์สากล และ Lawyers Rights Watch Canada ได้แสดงความกังวลว่า ข้อหาอาญาที่ฟ้องอาน

3 โปรดพิจารณาข้อมูลเพิ่มเติมจาก International Centre for Trade Unions Rights, Independent Trial Observer Report, <http://www.ictur.org/pdf/Plunkett.pdf>

4 โปรดพิจารณาข้อมูลเพิ่มเติมจาก International Centre for Trade Unions Rights, Independent Trial Observer Report, <http://www.ictur.org/pdf/Plunkett.pdf>

ดี ฮอลล์อาจเป็นผลสืบเนื่องจากการกระทำที่ขอบด้วยกฎหมายและโดยสันติวิธี และย่อมมีผลในทางที่ทำให้สร้างบรรยากาศแห่งความกลัวให้แก่นักปกป้องสิทธิมนุษยชนและนักกิจกรรมอื่นๆ ที่ทำงานอยู่ในประเทศไทยและที่อื่นๆ ในการที่จะเปิดโปงการละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยองค์กรเอกชน รวมถึงบริษัทต่างๆ⁵

9. ปฏิกริยาในฟินแลนด์และนานาชาติต่อข้อกล่าวหาฮอลล์เหล่านี้มีอย่างไรบ้าง?

ฟินนิวทซ์เห็นว่า การดำเนินคดีกับอานดี ฮอลล์ เป็นการคุกคามนักปกป้องสิทธิมนุษยชน คดีนี้จึงเป็นที่สนใจในระดับสากลและการพิจารณาคดีนี้ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางโดยองค์กรระหว่างประเทศและสมาคมสิทธิแรงงานต่างๆ

องค์กรสิทธิมนุษยชนและสหภาพแรงงานทั่วโลกมากกว่า 100 องค์กร ได้ออกมาสนับสนุนอานดี ฮอลล์⁶ วอล์คฟรี (Walk Free) และซัมออฟอัส (Sum Of Us) ได้ดำเนินการรณรงค์ทางอินเทอร์เน็ตในนามอานดี ฮอลล์ และมีผู้ลงชื่อสนับสนุนออนไลน์กว่า 100,000 คน⁷

ยูไนเต็ดนอร์ดิก (United Nordic) Business and Social Compliance Initiative (BSCI)⁸ และ Ethical Trading Initiative (ETI) เรียกร้องให้อุตสาหกรรมอาหารไทยและบริษัท เนเชอรัล ฟรุต จำกัด ทำให้เกิดความมั่นใจว่า จะถอนฟ้องคดีทั้งหมดต่ออานดี ฮอลล์⁹

สำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) ได้เรียกร้องถึงสองครั้งให้มีการตรวจสอบประเด็นดังกล่าว¹⁰

รัฐบาลของสหราชอาณาจักร ฟินแลนด์ เดนมาร์ก ออสเตรีย และเยอรมัน ซึ่งเป็นหนึ่งในอีกหลายรัฐบาล ได้ส่งผู้สังเกตการณ์เพื่อสังเกตการณ์การพิจารณาคดีของฮอลล์ ในศาล คณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทยได้ออกแถลงการณ์สนับสนุนอานดี ฮอลล์ และได้เข้าร่วมฟังการพิจารณาคดีทุกครั้ง และคดีของฮอลล์ได้ถูกยกขึ้นอภิปรายในการรับฟังคำให้การเกี่ยวกับประเทศไทยที่รัฐสภายุโรป ณ กรุงบรัสเซลส์¹¹ สมาชิกรัฐสภายุโรปหลายคนได้ให้การสนับสนุนฮอลล์ อย่างเต็มที่

5 โปรดพิจารณา Special Procedures of the Human Rights Council, available at http://burmacampaign.org.uk/media/public_-_AL_Thailand_26.04.13_4.2013.pdf and ICJ, Thailand: Amicus in criminal defamation proceedings against human rights defender Andy Hall at <http://www.icj.org/thailand-amicus-in-criminal-defamation-proceedings-against-human-rights-defender-andy-hall/>

6 <https://www.hrw.org/news/2015/07/19/thailand-end-case-against-migrant-worker-activist> และ <http://www.laborrights.org/publications/letter-thai-prime-minister-prayuth-chan-ocha-regarding-prosecution-andy-hall>

7 <https://www.walkfree.org/drop-the-charges-against-andy-hall-now/>

8 BSCI, BSCI and its Participants Take Action in Support of Andy Hall, available at <http://www.bsci-intl.org/news/bsci-and-its-participants-take-action-support-andy-hall>

9 <http://www.bsci-intl.org/news/bsci-and-its-participants-take-action-support-andy-hall> และ <http://www.ethicaltrade.org/blog/calling-thai-pineapple-industry-drop-charges-against-hall>

10 http://burmacampaign.org.uk/media/public_-_AL_Thailand_26.04.13_4.2013.pdf and <https://andyjhall.wordpress.com/2016/02/29/5-un-human-rights-mandates-at-ohchr-geneva-and-thai-government-engage-allegation-response-natural-fruit-vs-andy-hall-saga/>

11 แถลงการณ์ สำนักงานสหภาพยุโรปท้องถิ่น เรื่องการใช้ข้อหาหมิ่นประมาททางอาญาในทางที่ผิดใน 14 พฤศจิกายน 2557, ที่ http://eeas.europa.eu/delegations/thailand/documents/news/141114_eu_homs_statement_on_misuse_of_criminal_defamation_laws_en.pdf